

Грошові розрахунки є невід'ємною частиною господарської діяльності кожного підприємства чи підприємця. Відрізняються тільки обсяги операцій, що проводяться у готівковому та безготівковому порядках. У будь-якому разі і для тих, і для інших завжди актуальним залишається питання організації та здійснення грошових розрахунків [2].

Взагалі готівкові розрахунки передбачають розрахунки не лише за реалізовану продукцію, а й за позареалізаційними операціями. До позареалізаційних належать надходження від таких операцій: погашення дебіторської заборгованості, заборгованості за позичками, безплатно отримані кошти, відшкодування матеріальної допомоги, внески до статутного капіталу, платежі за надане в лізинг майно, роялті, дохід від володіння корпоративними правами, повернення невикористаних підзвітних сум та інші надходження.

Від правильної організації грошових розрахунків у цілому залежить оперативність їх здійснення, а відтак і фінансовий стан суб'єктів господарювання. Одним із головних факторів нормалізації розрахунків у господарстві є запровадження єдиних розрахункових правил, які визначаються відповідними нормативними актами.

Бібліографічні посилання:

1. Данилов О. Д. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях : навч. посіб. / О. Д. Данилов, Т. В. Паєнко. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 256 с.
2. Лучковська С. І. Фінансове право : навч. посіб. для студ. економ, спец. вищих навч. закладів / С. І. Лучковська. – К. : КНТ, 2010. – 296 с.
3. Пронішін А. А. Управління дебіторською заборгованістю / А. А. Пронішін // Дистрибуція і логістика. – 2009. – № 3. – С. 15-21.

Федорченко Анжеліка Олегівна,

студентка Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

Науковий керівник

Косяченко Ксенія Едуардівна,

кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри цивільно-правових
дисциплін юридичного факультету
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО ПРАВА

Питання визначення правосуб'єктності та її різновидів детально досліджувалося й у науці цивільного права. Виділяють три види правосуб'єктності: загальну, спеціальну та універсальну. Перший різновид правосуб'єктності розглядається як здатність осіб бути учасниками цивільних правовідносин; другий – здатність певних осіб відповідно до закону бути учасниками цивільних відносин; третій – застосовується до всіх учасників цивільних правовідносин. З наведеної класифікації не вбачається відмінностей між загальною та універсальною правосуб'єктністю, а спеціальна становить собою галузеву правосуб'єктність. Ураховуючи викладене, ще раз підкреслимо, що фінансова правосуб'єктність є загальною для суб'єктів фінансового права та правовідносин відповідно, а видова (бюджетна, валютна, податкова) – спеціальною. «Бюджетна установа як суб'єкт фінансового права, здійснюючи фінансову діяльність, може бути наділена різними внутрішньогалузевими видами фінансової правосуб'єктності» – пише Д. П. Ротар [1, с. 129]. Дійсно, це так, залежно від стадії фінансової діяльності виникатимуть різні правовідносини і відповідно, видова (спеціальна) правосуб'єктність.

На справедливе переконання К.К. Лебедева, найбільш значущою виступає саме галузева правосуб'єктність зважаючи на те, що її носії є: 1) суб'єктами права взагалі; 2) суб'єктами відповідної галузі права; 3) як такі, що володіють визнаною державою здатністю до певного виду діяльності [2, с. 21]. Погоджуючись із твердженням автора, зазначимо, що саме галузева правосуб'єктність дозволяє окреслити правове становище відповідного учасника правовідносин.

М. В. Костів, розглядаючи структуру адміністративної правосуб'єктності, наголошує на доцільності виокремлення серед її елементів прав та обов'язків [3, с. 54–55]. Навряд чи таку позицію можна вважати конструктивною. На наш погляд, правосуб'єктність слід розуміти як передумову виникнення відповідного галузевого статусу суб'єктів, зокрема фінансово-правового. При цьому до елементів фінансово-правового статусу відносимо: права та обов'язки (повноваження) суб'єкта; гарантії захисту встановлених законом прав; відповідальність за порушення приписів фінансового законодавства. Отже, права і обов'язки – один зі структурних елементів фінансово-правового статусу суб'єктів. Як убачається, передумова правового статусу не може містити у своєму складі його елементи.

До речі, вперше в українському законодавстві поняття «правосуб'єктність» віднайшло нормативне закріплення. Йдеться про адміністративно-процесуальну правосуб'єктність, визначення та елементи якої закріплено у ст. 43 Кодексу адміністративного судочинства України. Так, елементами вказаної правосуб'єктності є: 1) адміністративна правоздатність – здатність мати процесуальні права та обов'язки в адміністративному судочинстві; 2) адміністративна дієздатність – здатність особисто здійснювати свої адміністративні процесуальні права та обов'язки, у тому числі доручати ведення справи представникові. Із наведеного вбачається, що такий вид правосуб'єктності визначає правовий стан суб'єктів (осіб, які беруть участь у розгляді справи в порядку адміністративного судочинства). Як пояснювалось вище за текстом, правосуб'єктність виступає передумовою набуття відповідного галузевого статусу, що й обумовлює необхідність чіткого визначення її як категорії права.

Бібліографічні посилання:

4. Ротар Д. П. Фінансова правосуб'єктність бюджетних установ. Підприємництво, господарство і право. 2012. № 12. с. 128 – 131.
5. Лебедев К. К. Понятие о содержании хозяйственной правосубъектности. Межвузовский сборник научных трудов. Свердловск, 1985. с. 19–33.
6. Костів М. В. Адміністративна правосуб'єктність юридичних осіб та особливості її реалізації в адміністративно-деліктних відносинах: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. с. 54 – 55.
7. Кодекс адміністративного судочинства України від 15 груд. 2017 р. № 2747-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/card/2747-15/paran10401>

Штепа Валентина Михайлівна,

студентка юридичного факультету, групи ЮД-646
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

Карпенко Роман Валерійович,

викладач кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ЮРИДИЧНИХ ВИМОГ ЩОДО ВЧИНЕННЯ НОТАРІАЛЬНИХ ДІЙ ПО ОХОРОНІ СПАДКОВИХ ПРАВ

Спадкові відносини, що становлять суттєву складову цивільного обороту, згідно із законодавством України мають набувати відповідного оформлення через діяльність таких органів цивільної юрисдикції, як суд та нотаріат. Оскільки в правовому громадянському суспільстві вони відіграють важливу роль у суспільстві, адже їх основним завданням є забезпечення реалізації цивільних прав громадян, захист і охорона прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб. При цьому компетенція нотаріальних органів відповідно до ст. 34 Закону України «Про нотаріат» передбачає вчинення таких нотаріальних дій, як вжиття заходів щодо охорони спадкового майна; видача свідоцтва про право на спадщину (або в її межах — прийняття відмови від прийняття спадщини); посвідчення факту, що фізична чи юридична особа є виконавцем заповіту; оголошення секретного заповіту. При цьому роль нотаріуса виявляється насамперед у тому, щоб у випадках, встановлених чинним законодавством України, забезпечити перехід прав та обов'язків спадкодавця, які